

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Sži/1/2013
Identifikačné číslo spisu:	1011200700
Dátum vydania rozhodnutia:	01.08.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Poláčková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:1011200700.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Poláčkovej, PhD. a členov senátu JUDr. Eleny Kováčovej a JUDr. Jozefa Milučkého v právnej veci žalobcu EUREA, občianske združenie, IČO 30794242, so sídlom v Bratislave, Tupého 25/A, zastúpeného advokátom Mgr. Vladimírom Šárnikom, so sídlom v Bernolákove, Národného oslobodenia 25, proti žalovanému Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Stromová 1, o preskúmanie zákonnosti fiktívneho rozhodnutia žalovaného, konajúc o odvolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 1 S 71/2011-19 zo dňa 15. novembra 2012, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 1 S 71/2011-19 zo dňa 15. novembra 2012 p o t v r d z u j e .

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 165,57 € v odvolacom konaní na účet právneho zástupcu žalobcu do tridsať dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Odôvodnenie

Krajský súd v Bratislave napadnutým rozsudkom č. k. 1 S 71/2011-19 zo dňa 15. novembra 2012 podľa ustanovenia § 250j ods. 2 písm. b/, písm. c/ Občianskeho súdneho poriadku zrušil fiktívne rozhodnutie žalovaného ako aj rozhodnutie žalovaného č. 2011-2816/6389:1-sekr. zo dňa 16. februára 2011 a vec mu vrátil na ďalšie konanie; žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania vo výške 314,18 €.

Krajský súd z administratívneho spisu zistil, že žalobca dňa 20. mája 2008 podal žiadosť o informáciu týkajúcu sa občianskeho združenia Quniverse. Žalovaný svojím rozhodnutím č. 365-1/2008-PKV zo dňa 9. júna 2008 žiadosti žalobcu nevyhovel. Voči rozhodnutiu o nesprístupnení informácie podal žalobca rozklad, o ktorom žalovaný rozhodol rozhodnutím č. CD-2008-124407/26860-1:sekr. zo dňa 30. júna 2008 tak, že rozklad zamietol a prvostupňové rozhodnutie potvrdil. Žalobca následne podal 5. augusta 2008 na Krajský súd v Bratislave žalobu; krajský súd rozsudkom sp. zn. 3 S 131/2008 zo dňa 2. februára 2010 napadnuté rozhodnutie žalovaného zrušil podľa § 250j ods. 2 písm. a/ Občianskeho

súdneho poriadku a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom sp. zn. 3 SŽi 2/2010 zo dňa 7. decembra 2010 rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3 S 131/2008 potvrdil. Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky nadobudol právoplatnosť 31. decembra 2010. Kompletný administratívny spis bol zaslaný žalovanému 20. januára 2011. Z administratívneho spisu však nevyplýva, kedy žalovaný administratívny spis prevzal, čo je podstatné pre počítanie a určenie lehôt na vydanie rozhodnutia. Krajský súd sa môže len domnievať, kedy bol administratívny spis doručený správnomu orgánu, avšak domnienka nie je základom pre vyjadrenie súdu k meritu veci. Žalovaný následne rozhodnutím č. 2011-2816/6389:1-sekr. zo dňa 16. februára 2011 zrušil rozhodnutie č. 365-1/2008-PKV zo dňa 9. júna 2008 a vec vrátil odboru masmediálnej politiky na ďalšie konanie. Rozhodnutie bolo žalobcovi doručené 21. februára 2011. Dňa 16. marca 2011 bol žalovanému doručený rozklad žalobcu proti fiktívnemu rozhodnutiu s tým, že rozhodnutím č. 2011-2816/3689-:1-sekr. zo dňa 16. februára 2011 bolo zrušené prvostupňové rozhodnutie ministerstva a vec bola vrátená na ďalšie konanie.

Podľa názoru krajského súdu možno konštatovať, že vrátením veci na nové konanie sa opätovne začína prvostupňové konanie o sprístupnení informácie, v ktorom povinná osoba znovu koná o žiadosti o poskytnutie informácie, a preto je povinná ju vybaviť v lehote podľa § 17 zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon č. 211/2000 Z. z.), ktorá je osobitne upravená pre vybavenie žiadosti o informácie (teda v lehote osem alebo pätnásť pracovných dní alebo v predĺženej lehote). To isté platí v prípade, že rozhodnutie povinnej osoby o nesprístupnení informácie zruší súd v súdnom konaní o prieskume zákonnosti rozhodnutia vráti vec povinnej osobe na nové konanie. Pri zrušení rozhodnutia súdom začína lehota na vybavenie žiadosti o informácie plynúť prvým dňom nasledujúcim po doručení kompletného administratívneho spisu zo súdu. Krajský súd uviedol, že ak nie je v zákone č. 211/2000 Z. z. ustanovené inak, použijú sa na konanie podľa tohto zákona všeobecné predpisy o správnom konaní, t. j. zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len Správny poriadok). Z ustanovenia § 49 ods. 2 Správneho poriadku vyplýva, že v ostatných prípadoch, ak osobitný zákon neustanovuje inak, je správny orgán povinný rozhodnúť vo veci do 30 dní od začatia konania alebo do 60 dní vo zvlášť zložitých prípadoch. V danom prípade zákon č. 211/2000 Z. z. je zákonom osobitným, a teda sa na lehoty na vydanie, resp. na sprístupnenie informácie pre oprávnenú osobu vzťahuje osobitný zákon č. 211/2000 Z. z. a správny orgán mal v danej veci postupovať podľa lehôt určených zákonom č. 211/2000 Z. z.

Podľa názoru krajského súdu sa v praxi môže stať, že povinná osoba vydá písomné rozhodnutie až po uplynutí zákonnej lehoty na vybavenie žiadosti, pričom už vzniklo fiktívne rozhodnutie o nesprístupnení informácie. Nemôžu však existovať dve rozhodnutia a dodatočne vydané písomné rozhodnutie už nemôže zrušiť existujúce fiktívne rozhodnutie o nesprístupnení informácie. Písomné rozhodnutie vydané po zákonnej lehote nemá žiadne právne účinky a hľadá sa naň, ako keby neexistovalo, je nulité. Súd v konaní o prieskume zákonnosti rozhodnutia by ho však mal v záujme právnej istoty účastníkov konania zrušiť. Krajský súd uložil žalovanému povinnosť v ďalšom konaní doplniť administratívny spis o uvedenie dátumu doručenia administratívneho spisu zo súdu v januári 2011 a v otázke lehôt postupovať podľa osobitného zákona č. 211/2000 Z. z. a nie podľa Správneho poriadku.

Proti tomuto rozsudku podal žalovaný v zákonnej lehote odvolanie, v ktorom navrhol rozsudok krajského súdu zrušiť. Žalovaný vylučuje akúkoľvek aplikáciu lehôt podľa zákona č. 211/2000 Z. z. Poukázal na ustanovenie § 49 ods. 2 Správneho poriadku; lehotu na rozhodnutie správneho orgánu nemožno chápať len vo význame jej dĺžky, ale treba ju skúmať aj z hľadiska okamihu určujúceho jej začiatok. Žalovaný nespochybňuje osobitnú aplikáciu lehoty podľa § 19 ods. 3 zákona č. 211/2000 Z. z., táto sa však podľa jeho názoru vzťahuje na inú situáciu. V zmysle § 19 ods. 3 zákona č. 211/2000 Z. z. je začiatok lehoty 15 dní ohraničený doručením odvolania povinnou osobou. Doručenie administratívneho spisu zo súdu po vrátení veci však nie je doručením odvolania povinnou osobou, nakoľko k doručeniu odvolania v konaní už došlo. Podľa názoru žalovaného v správnom konaní nemôže nastať dvakrát tá istá situácia, t. j. nemôže byť odvolanie doručené odvolaciemu správnomu orgánu dvakrát. Aplikácia citovaného ustanovenia by viedla k záveru, že odvolací správny orgán v každom

pripade zmeškal 15-dňovú lehotu na rozhodnutie o opravnom prostriedku. Žalovaný preto nebude nikdy môcť rozhodnúť v lehote 15 dní od doručenia opravného prostriedku, pretože táto lehota už uplynula. To isté platí aj pre prípad vrátenia veci prvostupňovému správne mu orgánu. Žalovaný zhrnul, že krajský súd nemohol aplikovať § 19 ods. 3 zákona č. 211/2000 Z. z., nakoľko lehota 15 dní je determinovaná výlučne doručením odvolania a vrátenie spisu zo súdu nie je doručením odvolania. Krajský súd mal aplikovať všeobecné ustanovenie § 49 ods. 2 Správneho poriadku o lehote 30 dní na opätovné rozhodnutie správneho orgánu od vrátenia spisu. Preto svoje rozhodnutie č. 2011-2816/6389:1-sekr. zo dňa 16. februára 2011 považuje za vydané včas, v zákonnej 30-dňovej lehote.

Žalobca v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovaného navrhol rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdiť; uplatnil si nárok na náhradu trov odvolacieho konania vo výške 165,58 €. Žalobca uviedol, že žalovaný opomenul, že ani Správny poriadok neurčuje lehotu na opätovné rozhodnutie po zrušení rozhodnutia správneho orgánu súdom. Podľa žalobcu žalovaný fakticky tvrdí, že ak osobitný právny predpis lehotu neurčuje, je potrebné aplikovať všeobecný právny predpis, ktorý ju neurčuje tiež. Žalovaný tiež nezmyselne tvrdí, že ak by sa na konanie po zrušení rozhodnutia súdom aplikovala lehota ako na rozhodnutie o odvolaní, tak by táto vlastne začala plynúť od doručenia odvolania povinnou osobou, a teda v čase vrátenia administratívneho spisu zo súdu žalovanému by už lehota uplynula. Takýto zvláštny spôsob výkladu právnych noriem zo strany žalovaného ignoruje špecifiká analogickej aplikácie práva. Je logické, že ak na situáciu po zrušení rozhodnutia súdom analogicky aplikujeme právnu normu upravujúcu lehoty na rozhodnutie o odvolaní, analógia bude spočívať práve v tom, že začiatok plynutia lehoty sa bude počítat' od vrátenia administratívneho spisu správne mu orgánu, nie od prvotného podania odvolania. Otázka začatia plynutia lehoty je pre ďalší procesný postup dôležitá. Rovnako pre žiadateľa o poskytnutie informácie je dôležité, aby vedel, kedy začala plynúť lehota, teda či následne príde k vydaniu fiktívneho druhostupňového rozhodnutia, ktoré môže napadnúť žalobou na súde. Poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 SŽ 131/03 zo dňa 31. mája 2004.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 prvá veta Občianskeho súdneho poriadku) preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle § 250ja ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku rozsudkom, ktorý verejne vyhlásil (§ 156 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku). Termín verejného vyhlásenia rozsudku bol oznámený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a jeho internetovej stránke www.nsud.sk (§ 156 ods. 3 v spojení s § 246c ods. 1 prvá veta Občianskeho súdneho poriadku).

Právo na informácie spolu so slobodou prejavu sú ústavnými právami každého subjektu garantovanými Ústavou Slovenskej republiky, Listou základných práv a slobôd a Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Právo vyhľadávať a šíriť informácie možno obmedziť len zákonom, ak ide o opatrenia v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu práv a slobôd iných, bezpečnosti štátu, verejného poriadku, ochranu verejného zdravia a mravnosti (čl. 26 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky). Výkladovým pravidlom pri obmedzovaní základných práv a slobôd je ustanovenie čl. 13 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého pri obmedzovaní základných práv a slobôd sa musí dbať na ich podstatu a zmysel. Takéto obmedzenia sa môžu použiť len na ustanovený cieľ. Rozsah obmedzení základných práv a slobôd je potrebné vykladať reštriktívne. Zákon č. 211/2000 Z. z. potom v podrobnostiach upravuje podmienky, postup a rozsah slobodného prístupu k informáciám.

Najvyšší súd Slovenskej republiky z obsahu súdneho spisu, ktorého súčasťou je aj administratívny spis žalovaného, zistil, že Krajský súd v Bratislave rozsudkom č. k. 3 S 131/2008-22 zo dňa 2. februára 2010 v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 SŽi 2/2010 zo dňa 7. decembra 2010 zrušil rozhodnutie žalovaného č. CD-2008-12407/26860-1:sekr. zo dňa 30. júna 2008 a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Rozsudok krajského súdu v spojení s rozsudkom najvyššieho súdu nadobudol právoplatnosť 31. decembra 2010. Krajský súd v Bratislave následne žalovanému vrátil jeho administratívny spis a žalovaný prevzal kompletný administratívny spis 26. januára 2011, čo preukazuje

doručenka založená na č. l. 46 spisu Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3 S 131/2008. Preto domnienka krajského súdu o dni vrátenia administratívneho spisu žalovanému nie je správna, ani potrebná.

V súvislosti s počítaním lehoty na rozhodnutie o podanom rozklade, keď už súd zrušil rozhodnutie správneho orgánu a vec mu vrátil na ďalšie konanie, krajský súd správne poukázal na vzťah medzi zákonom č. 211/2000 Z. z. (lex specialis) a Správnym poriadkom (lex generalis). Správny je aj záver krajského súdu, že na počítanie lehôt v tomto prípade sa použijú ustanovenia § 19 ods. 1 prvá veta zákona č. 211/2000 Z. z., pričom začiatok počítania lehoty sa odvíja od vrátenia kompletného administratívneho spisu žalovaným správnym orgánom zo súdu a jeho preukázateľného prevzatia žalovaným. Nie je možné akceptovať argument žalovaného, že pri plynutí lehoty na rozhodnutie o rozklade je potrebné postupovať podľa Správneho poriadku a rozhodnúť o rozklade v lehote 30 dní od začatia konania. Takýto výklad nerešpektuje zásadu lex specialis derogat legi generali (osobitný zákon alebo jeho ustanovenie ruší všeobecný zákon alebo jeho ustanovenie) - zákon č. 211/2000 Z. z. ako osobitný právny predpis má samostatné ustanovenie týkajúce sa plynutia lehôt na rozhodnutie o podanom odvolaní (rozklade) - 15 dní od doručenia odvolania povinnou osobou, preto je potrebné postupovať podľa § 19 ods. 3 prvá veta zákona č. 211/2000 Z. z. Keďže zákon č. 211/2000 Z. z. osobitne nerieši plynutie lehôt na rozhodnutie o rozklade po zrušení rozhodnutia žalovaného súdom a vrátení veci na ďalšie konanie, je pri začatí plynutia lehoty potrebné použiť analógiu legis a počítat ju od preukázateľného prevzatia administratívneho spisu žalovaným po jeho vrátení zo súdu. Najvyšší súd Slovenskej republiky zdôrazňuje, že analógia sa použije len pri začatí plynutia lehoty na rozhodnutie o rozklade a nie pri samotnej dĺžke lehoty, pretože tá už je expressis verbis v osobitnom predpise upravená (§ 19 ods. 3 prvá veta zákona č. 211/2000 Z. z.). Napokon, ak sa žalovaný odvoláva na potrebu aplikácie § 49 ods. 2 Správneho poriadku, opomenul, že ani citované ustanovenie neupravuje plynutie lehôt na rozhodnutie o podanom odvolaní potom, čo už bolo rozhodnutie zrušené súdom a vec vrátená správneho orgánu na ďalšie konanie. Preto je tento argument žalovaného právne irelevantný.

Ako už bolo uvedené vyššie, žalovaný prevzal kompletný administratívny spis 26. januára 2011 po tom, čo bolo jeho rozhodnutie zrušené súdom a vec vrátená na ďalšie konanie. Nasledujúcim dňom (27. januára 2011) začala plynúť 15-dňová lehota na rozhodnutie o podanom rozklade a táto uplynula 10. februára 2011 (štvrtok). Keďže žalovaný v lehote do 10. februára 2011 o podanom rozklade nerozhodol, vzniklo fiktívne rozhodnutie o rozklade, ktorým žalovaný rozklad zamietol a napadnuté rozhodnutie potvrdil (§ 19 ods. 3 druhá veta zákona č. 211/2000 Z. z.). Následné vydanie rozhodnutia žalovaného 16. februára 2011 je už rozhodnutím nulitným, nemá právne účinky, pretože v tej istej veci ide o duplicitné rozhodnutie, ktorého vydaniu navyše bráni prekážka rei iudicatae, keďže fiktívne rozhodnutie ako druhostupňové rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť. Preto nie je možné, ako správne poukázal krajský súd, na rozhodnutie žalovaného č. 2011-2816/6389:1-sekr. zo dňa 16. februára 2011 prihladať a krajský súd ho vo výroku napadnutého rozsudku zrušil v záujme utvrdenia právnej istoty účastníkov konania.

Na základe uvedených skutočností Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že konanie a rozsudok Krajského súdu v Bratislave sú v súlade so zákonom č. 211/2000 a Občianskym súdnym poriadkom, preto rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 1 S 71/2011-19 zo dňa 15. novembra 2012 ako vecne správny potvrdil (§ 219 ods. 1 v spojení s § 250ja ods. 3 posledná veta Občianskeho súdneho poriadku).

O náhrade trov odvolacieho konania Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol podľa § 224 ods. 1 a § 250k ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, a úspešnému žalobcovi priznal náhradu odvolacieho trov konania vo výške 165,57 €. Pri určení náhrady trov konania Najvyšší súd Slovenskej republiky vychádzal z ustanovení § 11 ods. 4, § 15 písm. a/, § 18 ods. 3, § 20c vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení účinnom do 30. júna 2013 (ďalej len vyhláška). Celková výška náhrady trov odvolacieho konania 165,57 € pozostáva z nasledovných úkonov právnej služby:

- vyjadrenie z 8. januára 2013 k odvolaniu žalovaného - 130,17 € (§ 14 ods. 1 písm. b/ vyhlášky),
- režijný paušál - 7,81 € (§ 15 písm. a/ vyhlášky),
- daň z pridanej hodnoty 20% zo sumy 137,98 € = 27,59 € (§ 18 ods. 3 vyhlášky).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.